

væsenet Bemyndigelse til at udrede de til en forstjat Kur medgaaende Udgifter til selve Lægebehandlingen.

Mødet den 31te Maj.

85 — 1898. Fra Amtet var under 19de d. M. modtaget Kommunikation af Skrivelse af 18de d. M. med Rvittering for Aarhus Havns Regnskab for 1897 samt Decisioner til Antegnelserne til samme.

Toges til Efterretning og videre Oversendelse til Havneudvalget.

101 — 1899. Under 9de d. M. havde Amtet kommunikeret Byraadet følgende Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder af 5te d. M.:

„Bed en af Rigsdagen i dens afvigte Samling vedtaget og under 27de f. M. allerhøjest stadfæstet Lov om forskellige Anlæg og Erhvervelser for Statsbanerne — af hvilken Lov nogle Eksemplarer vedlægges — har Regeringen blandt andet erholdt Bemyndigelse til for Statskassens Regning at erhverve de til Anlæg af en Godsbanegaard i Aarhus fornødne Arealer Best for Byens søndre Del, medens der om Benyttelsen i fornævnte Djemed af de saaledes erhvervede Arealer, der blive at inddrage under Statsbanernes Grund, skal træffes nærmere Bestemmelse ved Lov. I Lovens § 4 er dog bestemt, at Gennemførelsen af de ommeldte Erhvervelser skal være betinget af, at Aarhus Købstad uden Bederlag overdrager til Statsbanerne af den Kommunen tilhørende Ejendom, Matr.-Nr. 1 a et Areal af omtrent 290,000 □=Alen og desuden tilskyder 15 pCt. af, hvad Erhvervelsen af de for Godsbanegaardens Anlæg nødvendige Arealer af Matr.-Nr. 5 e, 6 a, 6 a v og 7 b, til sammen omtrent 265,200 □=Al., vil koste.

I Genhold til foranstaaende skal man tjenstlig anmode Hr. Amtmanden om at rette fornøden Henvendelse til Aarhus Byraad, for at der af Raadet kan blive taget Beslutning om, hvorvidt samme vil indgaa paa de ommeldte Bilkaar.

Idet man imødeser en Meddelelse fra Dem om den Beslutning, som Byraadet maatte træffe i saa Henseende, tror man at burde henlede Opmærksomheden paa, at der ikke vil kunne foretages videre i Sagen, forinden den omhandlede Beslutning fra Raadets Side foreligger, og at det derfor turde være af Interesse for alle Bedkommende, at de i saa Henseende fornødne Forhandlinger snarest muligt søges fremmede."

Efter en foreløbig Forhandling i Mødet den 17de d. M. blev Sagen udsat i 14 Dage, for at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kunde fremkomme med Indstilling vedrørende forskellige Forhold m. S. t. Fjldafgravning, Kloakforhold m. m., der vare af Betydning for de af Kommunen planlagte Gadeanlæg paa Arealerne omkring Godsbanegaardens Terræn, og angaaende hvilke der vil være at tage fornødent Forbehold i Byraadets Svar paa Ministeriets Skrivelse.

Under 29de d. M. havde Udvalget derefter fremsendt en Erklæring af Stadsingeniøren, til hvilken Udvalget i alt væsentligt sluttede sig.

Erklæringen er saalydende:

„Statsbanerne have Ret til midlertidig at ekspropriere Arealer til Udgravning af Fjld, og da der i Nærheden af Godsbanegaarden findes betydelige Jordmasjer, beliggende paa Arealer, som ved Byens Udvidelse maatte snart kunne blive inddragne under Bebyggelse, saa er det af overordentlig Bigtighed, at disse Arealer ikke ved Statsbanernes Udgravninger blive gjorte uskikede til Bebyggelse.

Ved at undersøge medfølgende Generalstabskort, paa hvilket Godsbanegaardens forventede Plads er angivet, vil det ses, at der i sammes Nærhed findes følgende Arealer,

paa hvilke det kan ventes, at Statsbanerne ville søge Fjld til Godsbanegaarden.

1. Den med A betegnede Banke, der fra det højere liggende Marjelsborg Areal skyder sig ud i Nølleengen.
2. Areallet mellem Skanderborg Landevej og Statsbanelinien.
3. Det højtliggende Areal Nord for Naen mellem denne og Viborg Landevej.

Om disse Arealer kan følgende bemærkes:

ad 1. Da det er paatænkt, at Ringgaden, som vil blive en overordentlig vigtig og aldeles uundværlig Forbindelse mellem Bydelene Nord og Syd for Naen, skal føres hen over denne Banke — det eneste Sted, hvor Gaden kan ligge —, saa er det af den største Vigtighed for Kommunen, at denne Banke forbliver uberørt. Da dette imidlertid umuliggøres ved de Sporudvidelser, som Godsbanegaarden foranlediger, bør det forlanges,

at Statsbanerne, naar Kommunen ønsker det, erstatter Banken med et Broanlæg af passende Bredde og Højdebeliggenhed paa alle Steder, hvor Statsbanerne lader Banken fjerne. Derimod maa Kommunen anses forpligtet til at bekoste Broen over den nuværende Banegennemføring.

ad 2. Dette Terræn straaer næsten jævnt fra Skanderborg Landevej ned til Banelinien. Der er maasse for meget Jord oppe i Nærheden af Landevejen; men til Gengæld mangler der Fjld paa en Del af Terrænet langs Banelinien. Paa dette Areal ses det ikke, at Kommunen uden at forringe Grundens Værdi vil kunne affe Fjld til Statsbanerne.

Hertil kommer endvidere, at det i Planen til Havneudvidelsen er paaregnet, at der kan indvindes en betydelig Fjldmasse til Opfyldning i Havet fra det højtliggende Terræn om Magdalenemøllen.

Af disse Grunde bør det søges forhindret, at

Statsbanerne tage Fyld paa Areallet mellem Skanderborg Landevej og Banen.

Det maa formentlig betragtes som en Selvfølge, at Statsbanerne ville vise saa meget Hensyn, at en Afgravning Øst for Skanderborg Landevej ikke kan anses som værende mulig.

ad 3. Angaaende Areallet Nord for Laen mellem denne og Viborg Landevej skal bemærkes, at saafremt man gaar ud fra medfølgende Udkast til Bebyggelsesplan af 30te Septbr. 1899, da kan der paa dette Areal afgraves meget betydelige Jordmasser, uden at Arealets senere Andendelighed til Bebyggelse derved forringes.

Paa Planen er med brune Linier angivet de nuværende Terrænfurver og med Blåantslinier er antydnet de Dybder, til hvilke der uden Skade for Terrænet kan afgraves.

Der vil da i Trekanten, der begrænses af Silkeborg Bejen, Viborg Bejen og Boulevardernes projekterede Fortsættelse samt i de to smaa Høje mellem Boulevardens Fortsættelse og Vandværket ligge henholdsvis:

ca. 97000 Kbfv., 17000 Kbfv. og 4000 Kbfv.

i alt ca. 118,000 Kbfv.

under Forudsætning af, at der ikke graves dybere end til Blåantslinierne.

Da jeg imidlertid ikke tør anse Kortet for fuldt nøjagtig, tør jeg for at være paa den sikre Side ikke anslaa Fyldmassen højere end til ca. 100,000 Kbfv., men da denne Fyldmasse sikkert overstiger, hvad der vil medgaa til Godsbanegaardens Anlæg, er der saaledes ingen tvingende Grund for Statsbanerne til at tage Fyld paa de under 1 og 2 nævnte Steder. Tillige ligger Terrænet Nord for Laen ret bekvemt for Jordtransport til Godsbanegaardens Plads.

Det anbefales derfor, at Byraadet anmoder om, at saafremt Statsbanerne ville tage Fyld paa Byens

Grund, saa skal Fylden tages fra Arealet Nord for Aaen, idet der dog ikke maa graves dybere end til Højder, der bestemmes af Byraadet. Men for at kunne bestemme disse Højder nøjagtigt, er det nødvendigt, er der bevilges det fornødne Beløb — ca. 800 Kr. — til Opmaaling og Nivellement af Terrænet, ligesom ogjaa en Gadeplan maa approberes af Byraadet.

Det er paatænkt at anvende Arealet mellem Aaen og Godsbanegaarden til Fabrikskvarterer eller Oplagspladser, og lignende Anvendelse har man tænkt sig for Arealet mellem Væsjøesgades Forlængelse og den nuværende Statsbanelinie, hvor allerede et betydeligt Grundstykke er solgt til „Narhus Trælasthandel“; det vil derfor være af særdeles Bigtighed, at der fra begge de nævnte Arealer kan opnaas gode Sporforbindelser med Godsbanegaarden, og man bør ikke forjømme Lejligheden, der nu frembyder sig, til at saa dette Spørgsmaal ordnet.

De Beje i Mølleengen, der omgive Godsbanegaardsarealet, bør gives Bredder, der ere i Overensstemmelse med Bygningsvedtægten, og det bør søges fastslaaet, at Statsbanerne mindst skulle paatage sig den halve Udgift ved Arealafgivelsen til Bejene og ved disses forsvarlige Anlæg efter de her i Kommunen gældende Regler. Den øvrige Del af Udgiften maa formentlig bæres af Grundejerne ved Bejens modsatte Side.

Lillige vil det være i høj Grad ønskeligt, om der foran Hammelbanens Stationsbygning dannedes en lille aaben Plads. En saadan er ogjaa tænkt udlagt paa Umbts og Kampmanns Plan, men Forslaget lader sig af Henjyn til de store Udgifter ved Arealerhvervelsen næppe realisere saaledes som angivet paa v. Hrr.s Plan.

Det vilde lette Trafiken i høj Grad, om man blot som antyndet paa høstegnede lille Skizze afftraaede

Hjørnerum over for Stationsbygningen, og det vilde være ønskeligt, om man kunde formaa Statsbanerne til paa deres Hjørne at foretage en saadan Ufføring. For at faa en Ufføring gennemført paa det andet Hjørne maa Kommunen nærmere forhandle med Enkefru Weis.

Med Hensyn til Vejspørgsmaalet skal jeg slutte-
lig henlede Opmærksomheden paa, at det er paatænkt at lægge en Bro over Banelinien ved Læssøesgades nordlige Ende. Udvidelse af Spor anlægget ind til Hovedbanegaarden kunde mulig fordyre Broanlægget i høj Grad. Man kunde derfor maasse henstille til Statsbanerne, at disse betale den Merudgift ved Broanlægget, der mulig vilde fremkomme ved en Udvidelse af det nuværende Spor anlæg.

Angaaende Afvandingen af det udstrakte Godsbanegaardsterræn skal jeg meget anbefale, at denne ordnes som angivet og motiveret i min Erklæring af 16de Januar d. A. i Anledning af Kloak anlæg i Mølleengen og paa Marselisborg. En Overenskomst med Statsbanerne bør i Henhold hertil indeholde følgende Bestemmelser:

- at Kommunen erholder Ret til at lægge den paa Kloakplanen af 16de Januar d. A. viste Kloakledning over Statsbanernes Terræn,
- at Kommunen erholder Ret til paa Banegaardens Terræn at anbringe en — eventuelt flere — Skyllebeholdere,
- at Godsbanegaardens Kloakforhold ordnes saaledes, at Regnvandet samles i et særligt Kloaksystem, som ledes til Naen, medens Spildevandet samles i et andet Kloaksystem, som ledes til Kloaken i Marstrandsgade — og
- at Terræncøten paa Godsbanegaarden bestemmes under tilbørligt Hensyn til en heldig Opfyldelse af ovennævnte 3 Bestemmelser.

Til Kloaken i Marstrandsgade bør Statsbanerne

bidrage i Forhold til den Vandmængde, som der tilflyder den fra Godsbanegaardsterrænet; da det kun bliver Spildevand, vil dette Bidrag dog kun blive yderst ringe."

3 Overensstemmelse med Udvalgets Forslag vedtog Byraadet at sætte det som en Betingelse for at gaa ind paa de i ovennævnte Lovs § 4, 4de Stk. indeholdte Krav til Kommunen, at der opnaaedes en Overenskomst med Ministeriet angaaende de væsentligste af de af Stadsingeniøren fremhævede Punkter.

Et af Formanden affattet Udkast til en Skrivelse til Ministeriet, godkendtes af Byraadet i Mødet den 7de Juni d. A.

221 — 1899. Fra de Godsejere paa Vibygaards Mark, hvem Byraadet i Mødet den 1ste Juni f. A. (se dette) havde meddelt Tilladelse til for et Aar at have Færdselsret gennem en i Hegnet om Marselisborg Skov anbragt Laage, forelaa et Andragende om, at denne Tilladelse maatte blive fornyet indtil videre paa ubestemt Tid. Byraadet vedtog efter Indstilling af Udvalget for Marselisborg ikke at give Andragerne nogen saa vidtgaaende Beføjelse, men kun at forny Tilladelsen for indeværende Aar.

20⁴ — 1900. Ifølge Indstilling af Legatudvalget blev to ledige Portioner af „C. C. Langballe og Hustrus Legat“ tildelede Frk. Anne Grasmine Bursche og Enkefru Maren Schjødt f. Thomsen.

37⁹ og 10 — 1900. Byraadet godkendte 2 Købefontrafter angaaende Salg af:

en Grund ved Odensgade til Murermester N. P. Nielsen, stor 1120 □-Alen à 10 Kr., og
en Grund ved Marselisborgallé til Murermester N. Rasmussen, stor 936 □-Alen à 10 Kr.

Det tilføjes, at Indenrigsministeriet har approberet disse Salg i Skrivelser til Amtet af 14de Juni, kommunicerede Byraadet under 20de f. M.

111 — 1900. Efter at Udvalget for Byens og Omegns

Forfønnelse havde meddelt Restauratør Kjerulff i „Bennelyst“ den af Byraadet i Mødet den 22de Marts d. M. (se dette) fattede Beslutning med Hensyn til den aabne Musikpavillons Omdannelse til et Friluftsteater, havde Kjerulff i Skrivelse til Udvalget andraget om, at det maatte tillades ham de 5 Dage om Ugen, Søndag indbefattet, at opkræve en Entré af 25 Ore, imod at han lader afholde Koncerter med Forestillinger paa Teatret uden at opkræve Entré eller mod en Entré af 10 Ø.

I denne Anledning havde Udvalget henstillet, at Forholdet indtil videre ordnedes saaledes, at det tillodes Bærten 3 Gange om Ugen, nemlig Søndag, Mandag og Torsdag, at give Forestilling paa det aabne Teater og opkræve en Entré af 25 Ore, Tirsdag og Lørdag at give Koncerter i Haven mod en Entré af 10 Ore og Fredag at lade afholde Symfonikoncerter mod en Entré af ikke over 50 Ore. Onsdag skulde Anlægget staa aabent uden Betaling, og denne Aften samt Tirsdag og Lørdag Aften maatte der ikke gives Forestilling paa det aabne Teater.

Udvalgets Henstilling blev ikke fulgt af Byraadet, der vedtog at svare Andrageren, at det maatte have sit Forblivende ved de i den oprettede Lejekontrakt om det her omhandlede Forhold indeholdte Bestemmelser.

156 — 1900. Fra Sundhedskommissionen var under 29de d. M. modtaget de aarlige Indberetninger om Tilshnet med Plejebørn i 1899.

Toges til Efterretning og videre Fremsendelse til Amtet.

179 — 1900. Fra Amtet var under 19de d. M. modtaget et Cirkulære om Størrelsen af Normalbidraget til uægte Børns Underhold i Aarhus Amt, hvilket for Aarhus og Horsens Bedkommende er fastsat for 5 Mar fra 1ste Juli d. A. til 66 Kr. og for de øvrige Kommuner i Amtet til 50 Kr. aarlig.

186 — 1900. Følge et af Gasværksudvalget anbefalet Andragende fra Gasværksbestyrer Gunst meddeltes der denne Rejsetilladelse i 3 Uger fra 6te Juni d. A. til Tyskland og Schweiz for at beje forskellige Gas- og Electricitetsværker m. m.

188 — 1900. Et Andragende om Tilladelse til i Pintse-
dagene og Grundlovsdagene at opstille Kraftprøver og Gynger
i Riis Skov blev overensstemmende med Udvalgets Indstilling
ikke bevilget.

191 — 1900. Et Andragende fra Ingeniør N. Spandet
og Forstkandidat Smith om Tilladelse til at indrette endnu
en Tennishane i Sandgraven ved Knudrisbakke blev, overens-
stemmende med Forskønnelsesudvalgets Erklæring, bevilget under
Forudsætning af, at Andrageren kunde opnaa en Ordning med
de samvirkende Idrætsklubber, der allerede havde Tilladelse til
at benytte den ikke optagne Plads i Sandgraven.

194 — 1900. I Anledning af en Indstilling fra For-
skønnelsesudvalget om Tilladelse til at anbringe en Skærm i
Nærheden af Pavillonen i „Bennelyst“ for at forhindre Træk
for det foran Pavillonen siddende Publikum, vedtog Byraadet
foreløbig at bevilge det til Fremskaffelse af Udkast med Overslag
til en saadan Skærm fornødne Beløb.

Et saadant af en Arkitekt udarbejdet Udkast, ledsaget af
Overslag, ifølge hvilket Skærmen var anslaaet at ville koste ca.
3000 Kr., forelagdes Byraadet i Mødet den 23de August, hvor
det vedtoges ikke at bringe Planen til Udførelse, men overens-
stemmende med Udvalgets Forslag at søge Ulemperne fjernede
ved Planlægning af et Væbælte ved Siden af Pavillonen.

200 — 1900. Da Kommunehospitalet til Stadighed er saa
stærkt belagt, at det for enkelte Afdelingers Bedkommende har
været forbundet med Vanskeligheder at skaffe Plads til Patienter,
havde Udvalget for Sygehusene under 28de d. M. indstillet, at
man, da Spørgsmaalet om en Udvidelse af Hospitalet foreløbig
var stillet i Bero, midlertidig søgte Pladsmangelen afhjulpet ved
Opførelse af 2 Træbaracker, til hvis Montering m. v. der øn-
skedes bevilget et Beløb af 16,000 Kr., for at man snarest kunde
udbyde Leverancen ved Licitation. Med Hensyn til selve Barack-
ernes Opførelse forbeholdt Udvalget sig at fremkomme med
nærmere Indstilling og Overslag.

Byraadet tiltraadte Indstillingen og bevilgede det omhandlede Beløb af indtil 16,000 Kr. af Laanet af 1899.

202 — 1900. Da Grundlovsdagen i Mar falder umiddelbart efter 2den Pintsedag besluttede man efter Formandens Forslag at holde samtlige kommunale Kontorer lukkede hele den nævnte Dag.

Mødet den 7de Juni.

73 — 99. Under 29de j. M. var der fra Udvalget for Elektricitetsværket modtaget en Indstilling om Antagelse af Licitationstilbud paa Anbringelse af Maalerledninger m. m. til Tilfynkning med Ledningsnettet i Gaderne for den elektriske Belysning. I Mødet den 31te j. M. blev Sagen efter Udvalgets Omme tilbagegivet dette til nærmere Undersøgelse, hvorefter Udvalget under 6te d. M. havde indstillet, at hele Licitationen blev annulleret, idet det var vanskeligt at faa Klarhed over, hvilket Bud der var det laveste, og Udvalget derhos nu vilde foreslaa, at de omhandlede Arbejder maatte udføres af samtlige Installatører efter en nærmere fastsat Takst.

Byraadet tiltraadte denne Indstilling, hvorefter Udvalget aamodedes om at fremkomme med nærmere Forslag til Forholdets Ordning.

(Se Mødet den 5te Juli.)

257 — 99. Efter at der paa indebærende Mars Budget paa Konto XVIII. 12. c. var optaget et Beløb af 7000 Kr. til Opførelsen af to offentlige Svobadeanstalter Nord for Byen (se Mødet den 24de August 1899), havde Udvalget for Kommunens Bygninger i Skrivelse af 13de Febr. d. M. indstillet, at der i denne Anledning blev indledet Forhandlinger dels med Statsbanedriften og dels med Firmaet Rudolph Wulff angaaende Tilbejbringelse af den fornødne Afgang til Stranden. I Mødet den 15de j. M. blev Udvalget bemyndiget til paa Byraadets Begne at indlede disse Forhandlinger. — Hos Firmaet